

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/26646,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Antropologia-bezpieki-Wroclaw-2223-listopada-20.html>
02.03.2026, 10:25

Strona znajduje się w archiwum.

Ogólnopolska konferencja naukowa „Antropologia »bezpieki«” – Wrocław, 22-23 listopada 2012

22.11.2012

W dniach 22-23 listopada br. w Hotelu Tumskim (Wyspa Słodowa 10) we Wrocławiu odbyła się konferencja naukowa „Antropologia bezpieki. Nieklasyczna refleksja nad aparatem bezpieczeństwa w Polsce Ludowej”.

Organizatorami konferencji są: Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN we Wrocławiu, Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Wrocławskiego, Zakład Historii Najnowszej Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie.

Konferencja „Antropologia »bezpieki«” była próbą skonfrontowania możliwości, jakie w badaniach nad zagadnieniem funkcjonowania organów bezpieczeństwa daje zastosowanie metodologii nauk historycznych, antropologii kulturowej (antropologii politycznej, antropologii organizacji, antropologii pamięci itd.), socjologii, nauk politycznych itd. Była wyjściem naprzeciw postulatом środowisk naukowych, od lat wskazujących na istniejącą poważną lukę w badaniach dotyczących istotnego fragmentu naszej przeszłości, ale także pretekstem do podjęcia kolejnych wysiłków w kierunku poszerzenia wiedzy o współczesnym społeczeństwie.

Patronat medialny nad konferencją objęły: Polska Agencja Prasowa, Tygodnik Powszechny, Telewizja Dolnośląska, Radio Wrocław, Gazeta Wrocławska, portal www.dlastudenta.pl.

PROGRAM KONFERENCJI

Wrocław 22-23 listopada 2012 r.
Hotel Tumski, Wyspa Słodowa 10

22 listopada 2012 r.

Rozpoczęcie konferencji – godz. 9.00

9.10: Referat wprowadzający: dr hab. Jarosław SYRNYK (Instytut Pamięci Narodowej, Wrocław / Uniwersytet Wrocławski) – *Dlaczego „antropologia bezpieki”?*

Sesja 1 (9.30-11.10)

Prowadząca: Agnieszka Klarman

- 9.30: dr Agnieszka GAŁKOWSKA (Krakowska Akademia im. A. Frycza -Modrzewskiego, Wydział Psychologii i Nauk o Rodzinie): *Perspektywa psychologiczna w podejściu do zagadnień władzy totalitarnej. „Bezpieka” wobec tajnych współpracowników*
- 9.50: dr hab. Mariusz MAZUR (Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej, Lublin) – *Eksperymenty*

Philipa Zimbardo i Stanleya Milgrama a badanie aparatu bezpieczeństwa

- 10.10: dr Tomasz GAŁWIACZEK (Instytut Pamięci Narodowej, Wrocław) – *Jak czytać akta „bezpieki”? Próba analizy semiotycznej dokumentów MBP na wybranych przykładach*
- 10.30: dr hab. Anna MALEWSKA-SZAŁYGIN (Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet Warszawski) – *Jak skonstruować wroga? Dyskursywna egzotyzacja rozpracowywanych*
- 10.50–11.10: DYSKUSJA

PRZERWA (11.10–11.30)

Sesja 2 (11.30–14.00)

Prowadzący: dr hab. Mariusz Mazur

- 11.30: Ewa CHABROS (Instytut Pamięci Narodowej, Wrocław) – *Mit, stereotyp, czy obraz propagandowy? Służba Bezpieczeństwa w świadomości społecznej*
- 11.50: dr Dobrochna KAŁWA (Uniwersytet Warszawski) – *Topos ubeka w narracji historiograficznej*
- 12.10: dr Piotr PIRECKI (Instytut Pamięci Narodowej, Łódź) – *„...Który skrzywdziłeś..?” Różne oblicza UB i SB w świetle powieści polskiej nurtu krajowego po 1945 roku*
- 12.30: dr hab. Robert KLEMENTOWSKI (Instytut Pamięci Narodowej, Wrocław) – *„Psy” rewolucji. Od „Utopii” Platona po „Equilibrium” Kurta Wimmera*
- 12.50: dr Natalia LEMANN (Instytut Kultury Współczesnej, Uniwersytet Łódzki) – *Służba bezpieczeństwa jako figura wyobraźni- na przykładzie wybranych dzieł literatury światowej*
- 13.10: Seweryn KRZYŻEWSKI (badacz niezależny) – *Wizerunek funkcjonariusza „bezpieki” w sztuce. Analiza wybranych spektakli Sceny Faktu Teatru TVP*
- 13.30–13.50 DYSKUSJA

PRZERWA (13.50–15.00)

Sesja 3 (15.00–18.00)

Prowadzący: dr hab. Jarosław Syrnyk

- 15.00: dr Marcin ZWOLSKI (Instytut Pamięci Narodowej, Białystok) – *Funkcjonariusze więzienia w Białymstoku na tle polskiej kadry więziennej (1944–1956)*
- 15.20: dr hab. Krzysztof SZWAGRZYK (Instytut Pamięci Narodowej, Wrocław) – *Portret zbiorowy katów z więzienia przy ul. Kleczkowskiej we Wrocławiu*
- 15.40: dr nauk med. Łukasz SZLESZKOWSKI, Agata THANNHÄUSER – *Egzekucje „przez rozstrzelanie” w latach 1948–1954. Ekshumacje pól więziennych Cmentarza Osobowickiego we Wrocławiu*
- 16.00: Paweł FIKTUS (Uniwersytet Wrocławski) – *Analiza zbrodni komunistycznej z perspektywy antropologii prawa*
- 16.20: Wojciech TRĘBACZ (Instytut Pamięci Narodowej, Wrocław) – *Studium osobowe szefów powiatowych urzędów bezpieczeństwa publicznego na Dolnym Śląsku w 1945 r.*
- 16.40: Agnieszka WIESZACZEWSKA (Uniwersytet Wrocławski) – *Antropologiczny portret „ubeka” – studium przypadku*
- 17.00: Rokszana SZCZYPTA-SZCZĘCH (Instytut Pamięci Narodowej, Kraków) – *Spojrzenie na kandydatów nieprzyjętych do SB w Krakowie. Analiza procesu rekrutacji*
- 17.20–18.00 DYSKUSJA

23 listopada 2012 r.

Sesja 4 (godz. 9.00-11.00)
Prowadzący: dr Michał Mokrzan

- 9.00: dr Piotr OSEKA (Instytut Studiów Politycznych PAN): *Modele karier funkcjonariuszy aparatu bezpieczeństwa 1944-1989*
- 9.20: Andrzej W. KACZOROWSKI (badacz niezależny) – *Funkcjonariusze Wydziału II/V Departamentu IV MSW: społeczne i zawodowe kariery pracowników SB zajmujących się rozpracowaniem organizacji katolików świeckich w PRL na podstawie ich akt osobowych*
- 9.40: dr Dariusz IWANECZKO (Instytut Pamięci Narodowej, Rzeszów / Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu) – *Powiatowe struktury UB – alienacja, czy przynależność do lokalnej wspólnoty? Analiza na przykładzie wybranych PUBP w latach 1944-1948*
- 10.00: dr Barbara KLICH-KLUCZEWSKA (Uniwersytet Jagielloński) – *Funkcjonariusze i obywateli życie prywatne. Historyk tabu w archiwum służb bezpieczeństwa*
- 10.20: Tomasz BOREWICZ (Uniwersytet Wrocławski): *Podejrzani: Śmiech i Absurd. Funkcjonariusze SB i MO wobec surrealistycznych działań performatywnych*
- 10.40-11.00: DYSKUSJA

PRZERWA (11.00-11.30)

Sesja 5 (godz. 11.30-14.00)
Prowadzący: prof. dr hab. Eugeniusz Kłosek

- 11.30: prof. dr hab. Jadwiga STANISZKIS (Uniwersytet Warszawski) – *Zarys antropologii władzy*
- 11.50: prof. dr hab. Krzysztof BRZECHCZYN (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza / Instytut Pamięci Narodowej, Poznań) – *Tajna policja w systemie totalitarnym. Próba modelu*
- 12.10: dr Sebastian LIGARSKI (Instytut Pamięci Narodowej, Szczecin) – *Przyjaciele. O „przyjaźni” między oficerem prowadzącym a tajnym współpracownikiem*
- 12.20: dr Michał MOKRZAN (Uniwersytet Wrocławski) – *Aparat bezpieczeństwa w świetle filozofii politycznej Michela Foucaulta*
- 12.40: dr Maciej ZAKRZEWSKI (Instytut Pamięci Narodowej, KRAKÓW) – *„Ontologia bezpieki” – organa bezpieczeństwa w perspektywie leninowskiej teorii politycznej*
- 13.00 Agnieszka KLARMAN (Instytut Pamięci Narodowej, Wrocław): *Optymizm antropologiczny i pesymizm antropologiczny bezpieki*
- 13.00-13.30: DYSKUSJA

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Wrocław

Pliki do pobrania
([doc, 24.5 KB](#))
